

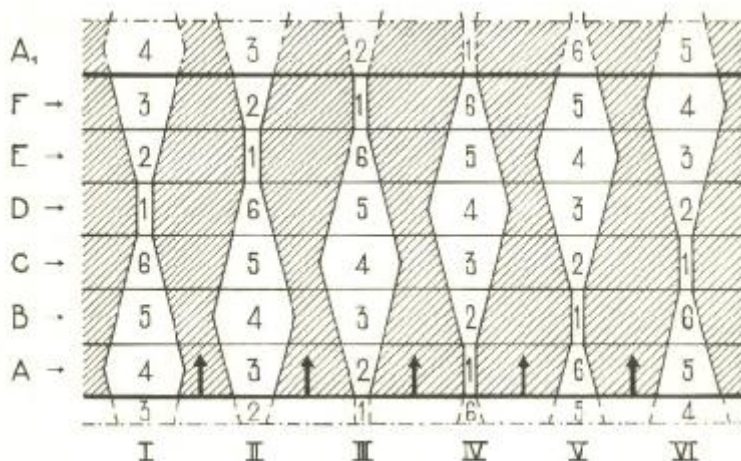
Første afsnit (Det levende væsen) – Kapitel 4 (Det levende væsens bevidsthed eller psyke) – Lektion 20

“Søvnen er den lille død”.

Begreberne “dagsbevidsthed” og “natbevidsthed”

31.

Igennem lektion 19 kom vi til klarhed over, at den sjælelige struktur på grund af de 6 åndelige legemers faseforskudte vækst- og degenerationskredsløb i sin helhed gennemløber en kosmisk-kemisk forvandlingsproces, spændende over i alt 6 hovedstadier, og at den i kontakt hermed på hvert af disse 6 hovedstadier repræsenterer en ganske bestemt kosmisk-kemisk grundfremtrædelsesform, hvis nærmere analyse gennem en tværgående iagttagelse vil kunne aflæses på nedenstående symbolskitse, hvis tværfelter mærket A, B, C, D, E og F netop udtrykker de 6 mulige grundfremtrædelsesformer. Samtidigt kom det i tilknytning hertil ligeledes til at stå os klart, at denne den sjælelige strukturs skiftende kosmisk-kemiske konstitution eller opbygning på en overordentlig virkningsfuld og karakteristisk måde præger nævnte struktur i dens egenskab af et åndeligt sanse- og manifestationsredskab for Jeget.

At dette sidste netop må være tilfældet bliver ikke mindst forståeligt i betragtning af vor viden om, at hvert af den sjælelige strukturs 6 åndelige legemer i virkeligheden er identisk med en til legemets udviklingsgrad svarende mere eller mindre omfattende serie lokalorganer, der igen hver især er sæde for en ganske bestemt specialfunktion.

Thi med denne viden som grundlag vil man uden videre kunne udlede den konklusion, at den samlede sjælelige strukturs totale funktionelle kapacitet er lig med summen af de specialfunktioner, den ved hjælp af sine under de 6 åndelige legemer respektivt henhørende lokalorganer er i stand til at befordre. – Og da som bekendt disse specialfunktioner med hensyn til deres karakter ganske utilslørt bærer præg af, hvilket af de 6 åndelige legemer det tilgrundliggende lokalorgan tilhører, vil man yderligere kunne uddrage netop den slutning, at det udviklingstrin, den sjælelige strukturs 6 åndelige legemer indbyrdes repræsenterer, på gennemgribende vis vil præge nævnte struktur i dens egenskab af et åndeligt sanse- og manifestationsredskab for Jeget.

32.

Da nu den sjælelige strukturs mission er den i form af 1) sanseprocesser samt 2) manifestation af tanker og følelser at befordre Jegets overfysiske og dermed egentlige eller primære bevidsthedsfunktioner, er det også givet, at disse bevidsthedsfunktioner med hensyn til deres karakter og kvalitet vil være i nøje overensstemmelse eller samklang med den konstitution eller opbygning, som den sjælelige struktur til enhver tid repræsenterer akkurat på samme måde, som funktionerne ved et hvilket som helst andet redskab vil bære præg af dette redskabs særlige natur og identitet. Og da netop den sjælelige struktur, som vi nu forstår, med hensyn til sin kosmisk-kemiske konstitution eller opbygning er underkastet en ganske langsom, men konstant og gradvis forvandling, følger det uden videre, at også bevidsthedsfunktionerne, den befordre, i lighed med den selv er underkastet en ganske langsom, men konstant og gradvis forvandling hvad karakter og kvalitet angår.

Tager man så yderligere hensyn til, at de af den sjælelige struktur befordrede sanseprocesser (igennem vekselvirkning med overbevidstheden) i praksis resulterer i Jegets livsoplevelse, mens de af den samme sjælelige struktur befordrede manifestationer af tanker og følelser i praksis udgør Jegets personlige, mentale tilkendegivelse og fremtræden, ja da vil man også uden videre kunne indse, at såvel ethvert Jegs livsoplevelse som dets personlige mentale tilkendegivelse og fremtræden med hensyn til karakter og kvalitet er underkastet forvandling, hvilken forvandling, som det vil kunne forstås, foregår i nøje takt med den sjælelige strukturs forvandling, af hvilken den jo netop er dikteret. – Og betænker man endelig til sidst, at de lige omtalte sanseprocesser plus manifestationer af tanker og følelser som identiske med Jegets centrale bevidsthedsfunktioner tilsammen udgør, hvad man jævnfør stk. 2-4 kun kan udtrykke som det primære område af Jegets samlede fungerende bevidsthedsliv, da vil man kunne se, at de hermed gjorde betragtninger stringent lader sig sammenfatte i én enkelt sætning, der kommer til at lyde: ethvert Jegs fungerende bevidsthedsliv med samt de funktioner, det repræsenterer, er genstand for en forvandling, som foregår i takt med forvandlingen af den sjælelige strukturs kosmisk-kemiske konstitution eller opbygning.

Med andre ord: ligesom den sjælelige struktur er genstand for en kosmisk-kemisk forvandlingsproces, således er også det af denne struktur befordrede fungerende bevidsthedsliv underkastet forvandling, derved at den sidstnævnte forvandlingsproces er en naturlig og direkte følge af den førstnævnte.

33.

Vi har hermed i ret ubestemte vendinger omtalt den mest fundamentale af de konsekvenser, som fuldbyrdelsen af den sjælelige strukturs vækst- og degenerationsmekanisme har til følge, nemlig den konstante, gradvise forvandling af Jegets fungerende bevidsthedsliv. Imidlertid vil det også være nødvendigt at behandle det samme emne i væsentligt mere bestemte vendinger, hvilket lader sig gøre i kraft af vor viden om, at den sjælelige struktur med hensyn til sin kosmisk-kemiske forvandling gennemløber i alt 6 mulige hovedstadier. Det er nemlig ikke vanskeligt at indse, at disse 6 mulige hovedstadier må indebære eksistensen af tilsvarende 6 særlige grundvariationer af fungerende bevidsthedsliv, eftersom hvert hovedstadium i virkeligheden repræsenterer én af den sjælelige strukturs 6 kosmisk-kemiske grundfremtrædelsesformer, og disse grundfremtrædelsesformer som nu bekendt igen hver især udtrykker en ganske bestemt og enestående art sanse- og manifestationsdygtighed ved den sjælelige struktur. Dette vil således med andre ord sige, at den sjælelige struktur, når den fremtræder i sin instinktform (symbolskitsens A-felt) i kraft af den for denne form gældende særlige konstitution udløser én grundvariation af fungerende bevidsthedsliv, mens den sjælelige struktur, når den fremtræder i sin tyngdeform (B-feltet) udløser en helt anden og til denne konstitution svarende grundvariation af fungerende bevidsthedsliv og således fremdeles for alle 6 grundfremtrædelsesformers vedkommende. Det lader sig med andre ord gøre at præcisere følgende lovmæssighed: til hver af den sjælelige strukturs 6 kosmisk-kemiske

grundfremtrædelsesformer svarer der en særlig grundvariation af fungerende bevidsthedsliv, hvilket er en følge af, at det for det første er den sjælelige struktur, der udløser og befordrer det fungerende bevidsthedsliv, mens for det andet karakteren og kvaliteten af nævnte bevidsthedsliv ifølge sagens natur står i direkte forhold til karakteren af nævnte sjælelige strukturs kosmisk-kemiske konstitution eller opbygning.

34.

Som det hermed vil kunne ses, er det tvingende nødvendigt at operere med 6 radikalt forskellige grundvariationer af fungerende bevidsthedsliv, nemlig en for hver af den sjælelige strukturs 6 kosmisk-kemiske grundfremtrædelsesformer, og naturligvis navngives disse 6 grundvariationer i overensstemmelse med den særlige sjælelige grundfremtrædelsesform, af hvilken de hver især udgør det praktiske resultat eller udslag. Dette vil med andre ord sige, at Jegets fungerende bevidsthedsliv er at opdele i en instinktvariation, en tyngdevariation, en følelsesvariation, en intelligensvariation, en intuitionsvariation og en hukommelsesvariation, hvilke 6 grundvariationer af fungerende bevidsthedsliv gradvis afløser hinanden, efterhånden som den bærende sjælelige struktur forvandler sig fra den ene kosmisk-kemiske grundfremtrædelsesform til den anden.

At der virkelig er anledning til at omtale de 6 grundvariationer af fungerende bevidsthedsliv som værende indbyrdes radikalt forskellige, vil man kunne danne sig et temmelig overbevisende indtryk af, når det oplyses, at de tre af disse 6 grundvariationer – hvilke er de eneste, det jordiske menneske endnu har kendskab til – i praksis ytrer sig som det, vi kalder 1) mineralriget, 2) planteriget og 3) dyreriget, til hvilket sidstnævnte rige også det jordiske menneske henregnes. At disse tre riger indbyrdes repræsenterer en temmelig dybtgående forskel eller afvigelse vil vist ingen finde anledning til at bestride, men netop på grundlag heraf vil man også have mulighed for at forstå, at de sjælelige strukturer, der som bærende fundament eksisterer "bag" disse zoner eller riger, og af hvis aktivitet de udgør et synligt resultat eller udslag, må repræsentere en nøjagtigt lige så stor indbyrdes forskel hvad konstitution og funktionelle egenskaber angår. Dette er netop også tilfældet, og ønsker man at danne sig et mere præcist indtryk af, hvori forskellen på disse indbyrdes afvigende sjælelige egenskaber består, vil dette kunne opnås gennem en ransagning af foranstående symbolskites F-, A- og B- felter. Disse udtrykker nemlig henholdsvis legemskonstellationerne i de sjælelige strukturer, af hvilke netop mineralriget, planteriget og dyreriget udgør det synlige udslag.

Med andre ord: den fundamentale kosmisk-kemiske analyse af de sjælelige grundfremtrædelsesformer, der bærer og opretholder mineralriget, planteriget og dyreriget vil henholdsvis kunne aflæses af den foranstående symbolskites indføjede F-, A- og B-felter.

35.

Det kan ikke nægtes, at der nu er grundlag for at gøre den indvending, at såvel mineralriget som plante- og dyreriget så langt fra at være åndelige riger eller tilværelseszoner tværtimod udgør udprægede fysiske materiefelter, hvilket med henblik på de foran givne oplysninger gør det uforståeligt, at de kan være udslag eller virkninger af den sjælelige struktur, idet denne jo er identisk med en rent åndelig realitet. Det skal indrømmes, at der er vægtige argumenter til stede i denne indvending, men samtidigt skal det tilføjes, at den i virkeligheden også er et udtryk for sit ophavs forglemmelse af, at den fysiske materie i sin kosmiske analyse helt og holdent er identisk med levende væseners fysiske organismer. Nogle af disse levende væsener fører ganske vist deres tilværelse i så fjerne kosmiske livszoner som dem, vi kalder molekylernes, atomernes og elementarpartiklernes verdener, men dette ændrer for den kosmisk indviede intet ved det faktum, at de ikke desto mindre er levende væsener og samfund af levende væsener. Og set på denne baggrund bliver det straks betydeligt lettere at forstå, at mineralriget, planteriget og dyreriget kan være udslag eller virkninger af 3 radikalt forskellige konstitutionsformer af sjælelige strukturer, idet vi allerede flere gange tidligere

er blevet gjort opmærksomme på, at det levende væsens fysiske organisme udgør en interimistisk, materiel forlængelse af den sjælelige struktur, af hvilken den bæres og opretholdes (se f.eks. stk. 1-19). – Således bæres mineralrigets organismer –(hvilke for øvrigt først og fremmest ytrer sig som alle former for krystaller, krystalaggregater og krystalsamfund så som isblomster mv., men også som flammende sole, planeter og mælkeveje samt kloder, der i øvrigt er blottet for organisk liv) – af sjælelige strukturer med en kosmisk-kemisk konstitution eller opbygning som den, der er udtrykt ved foranstående symbolskitses felt “F”. – Planterigets organismer bæres derimod af sjælelige strukturer med en kosmisk-kemisk opbygning udtrykt ved samme symbolskitses felt “A”, medens endelig dyrerigets organismer bæres af sjælelige strukturer med en kosmisk-kemisk konstitution som den, der er udtrykt ved omtalte symbolskitses felt “B”.

Med andre ord: den fysiske materie er først og fremmest identisk med en verden af levende væseners fysiske organismer. Af disse fysiske organismer ytrer nogle sig som mineralorganismer, andre som planteorganismer og atter andre som dyreorganismer, hvilket resulterer i eksistensen af 3 kvalitativt adskilte materiezoner, nemlig et mineralrige, et planterige og et dyrerige.

36.

Som det vil kunne huskes, er den fysiske organismes primære mission den at tjene som et fysisk sans- og manifestationsredskab, i kraft af hvilket det bagved eksisterende Jeg via sin sjælelige struktur kan såvel påvirke den omgivende fysiske materie som modtage påvirkning fra denne omgivende materie. Og yderligere vil det kunne erindres, hvorledes det blev præciseret, at de fysiske organismer i deres egenskab af netop fysiske sans- og manifestationsredskaber repræsenterer indbyrdes forskellige udviklings- eller duelighedstrin, hvilket rent praktisk viser sig ved den indbyrdes større eller mindre grad af evne, de har til dels at formidle en righoldig oplevelse af det fysiske materieplan og dets detaljer og dels at manøvrere aktivt med dette plans særlige materier.

Betragter vi nu med denne viden som baggrund nærmere de tre førnævnte kategorier af fysiske organismer, vil vi ikke undgå at kunne lægge mærke til, hvorledes de i udpræget grad afslører, at de som sans- og manifestationsredskaber betragtet indbyrdes repræsenterer radikalt forskellige duelighedstrin, der i realiteten er det samme som udviklingstrin. Ser vi først på mineralorganismene, der som før nævnt først og fremmest er repræsenteret ved krystaller, krystalaggregater og krystalformationer som f.eks. isblomster, vil vi hurtigt bemærke, at det i virkeligheden kun er med det allerstørste opbud af god vilje, at man kan karakterisere disse materieorganisationer som organismer i dette begrebs såvel biologiske som kosmiske forstand. Således udviser de intet stofskifte, ingen selvstændig mobilitet eller bevægelighed, ingen påviselige sansorganer og ej heller egentlige manifestationsorganer. Ja, det er i det hele taget overordentligt vanskeligt overhovedet at tale om tilstedeværelsen af organer i mineralorganismene, og vi tvinges i virkeligheden til med hensyn til disse at indskrænke os til at tale om fysiske organismer i den højeste grad af nebuloseform eller fostertilstand. Kort sagt: som fysiske organismer betragtet viser mineralorganismene sig at repræsentere den højeste grad af ufuldkommenhed og primitivitet.

Ser vi derefter på planteorganismene, vil det let kunne iagttages, at der her er tale om fysiske organismer på et væsentligt højere udviklingstrin end det mineralorganismene repræsenterer. Her møder vi både stofskifte og organisk differentiering. Vi møder evnen til inden for visse grænser at kunne manifestere bevægelsens princip, ligesom vi møder en gryende evne til bevidst at kunne såvel reagere på ydre påvirkning som selv udøve påvirkning på omgivelserne. Med andre ord: planteorganismene er som fysiske sans- og manifestationsredskaber betragtet væsentligt højere udviklet end mineralorganismene.

Retter vi derefter opmærksomheden mod dyreorganismen, vil vi hurtigt opdage, at denne som et fysisk sans- og manifestationsredskab betraget repræsenterer en ganske betydelig fuldkommenhed, og det i jo højere grad, jo højere dyreformer vi betragter. Og højst udviklet i denne henseende er som sagt den jordiske menneskeorganisme, selvom denne hvad fysisk styrke, robusthed og hårførhed angår ikke helt kan måle sig med mange af de lavere dyreorganismer. – Hvad der rent principielt kendetegner dyreorganismens udviklingsmæssige overlegenhed i forhold til plante- og mineralorganismene er således først og fremmest dens udstyr af hjerne, nervesystem og specifikke sansorganer, dens mobilitet og øvrige evne til at manifestere bevægelsens princip samt i denne forbindelse dens egnethed for manøvrering med den omgivende fysiske materie, hvilken sidstnævnte egenskab som sagt først og fremmest kommer i betragtning for menneskeorganismens vedkommende. Der forekommer ganske vist en meget omfattende serie dyreorganismer, som enten ikke kan udvise samtlige disse træk, eller hos hvilke de nævnte træk kun forefindes i overordentligt primitive former, men disse omstændigheder udtrykker i virkeligheden blot, at sådanne organismer endnu kun er i deres vorden som kulminerende dyreorganismer betragtet, og som således endnu kun repræsenterer et mere eller mindre svagt tilløb til det, de engang skal blive.

Apropos menneskeorganismen! Findes der måske i verdensaltet også eksempler på fysiske organismer, der som fysiske sans- og manifestationsredskaber betraget repræsenterer en endnu højere grad af fuldkommenhed end den, der er gældende for netop den jordiske menneskeorganismes vedkommende, ligger det her fristende nært at spørge? – På dette svarer Martinus, at det gør der i høj grad. Men han tilføjer som noget uhyre vigtigt, at den forfinelse, der kendetegner allerede den nugældende jordiske menneskeorganisme, vil tiltage mærkbart, efterhånden som den videre udvikling af menneskeorganismen skrider frem. Dette vil medføre, at den ikke mindst i sin egenskab af sanseredskab kommer til at fremvise en overordentlig fremragende, ja næsten fantastisk ydedygtighed, idet omtalte voksende forfinelse er ensbetydende med en langt højere følsomhed, som særligt i sansningens tjeneste vil komme til at spille en stor rolle på mange i dag fuldstændigt ukendte områder. Imidlertid vil denne voksende forfinelse på et givet tidspunkt nå frem til at repræsentere en sådan størrelsesorden, at den pågældende organisme så småt begynder at miste sin egentlige fysiske karakter, hvilket blandt andet vil vise sig ved, at Jeget ved hjælp af den bagved eksisterende sjælelige struktur til fordel for skabelsen af momentane forvandlinger kan begynde at influere særdeles kraftigt og virkningsfuldt på den. Ja, udviklingen vil endog medføre, at nævnte fysiske organisme til sidst helt mister sin fysiske karakter og i stedet fremtræder som en organisme bygget op af rent åndelige materier. Men på dette tidspunkt udgør den ikke længere hverken en dyreorganisme eller en jordisk menneskeorganisme, men derimod hvad Martinus betegner som en rigtig menneskeorganisme eller kristusorganisme. Og den bagved eksisterende og bærende sjælelige strukturs kosmisk-kemiske konstitution eller opbygning svarer da heller ikke længere til foranstående symbolskites felt "B", men udtrykkes derimod ved dens felt "C" – altså den konstellation, hvor følelseslegemet befinder sig i kulminationsstadiet.

37.

Vi har hermed set lidt på forskellige grundtyper af fysiske organismer, ligesom vi i forbindelse hermed har hæftet os ved den kosmisk-kemiske opbygning af de sjælelige strukturer, der respektive bærer disse forskellige grundtyper: mineralorganismene, planteorganismene, dyreorganismene og de rigtige menneskeorganismer. – Der vil senere blive anledning til at komme en hel del mere ind på disse fysiske organismekategorier, og når vi i det hele taget har bragt dem på bane her, skyldes det specielt ønsket om at skabe grundlag for en virkeligt velfunderet forståelse af, hvad der dækker sig bag de af Martinus indførte begreber: "Dagsbevidsthed" og "natbevidsthed". Behovet for disse begreber skyldes nemlig helt og holdent den omstændighed, at de levende væsener i visse epoker af deres evige liv er henvist til at føre en slags dobbelttilværelse, nemlig en tilværelse, hvor de på en og

samme tid er engageret både på det fysiske plan og på det åndelige plan – altså en omstændighed, der har nøje forbindelse med eksistensen af fysiske organismer.

Når en sådan epoke i det hele taget kan blive aktuel, skyldes det i første række det forhold, at ét af den sjælelige strukturs 6 åndelige legemer ved en evig guddommelig anordning er specielt disponeret for at forbinde sig med den fysiske materie på en måde, der har en organisation af denne til følge. En organisation, der, efterhånden som den vinder terræn, mere og mere antager karakter af netop en fysisk organisme til brug for fysisk manifestation og sansning. Den kosmiske betydning af, at en sådan indtrængen på det fysiske plan finder sted, skal vi senere komme ind på. Her skal vi foreløbigt blot hæfte os ved, at skabelsen af den fysiske organisme særligt skyldes et enkelt bestemt åndeligt legemes virksomhed, hvilket legeme som allerede strejft i stk. 1-19 er den sjælelige strukturs tyngdelegeme.

Som det vil huskes, er tyngdeenergien først og fremmest en manifestationsenergi, ligesom den i forbindelse med følelsesenergien er årsag til eksistensen af al dynamisk spænding og kraft; og med hensyn til tyngdelegemet udgør dette, som det vil forstås, et åndeligt legeme, der i overvejende grad er bygget op af tyngdeenergi – deraf jo navnet. Imidlertid består tyngdelegemet som bekendt ikke af tyngdeenergi alene. Der forekommer også følelsesenergi i et sådant omfang, at der i forbindelse med et passende tilskud af de 4 øvrige grundenergier fremstår et åndeligt legeme, der kun indirekte er et sanselegeme, hvorimod det direkte og i udpræget grad gør sig gældende som et manifestationslegeme altså som et legeme til brug for enhver form for udadrettet aktivitet. – Grunden til forekomsten af disse egenskaber ved tyngdelegemet er naturligvis først og fremmest at søge i den omstændighed, at nævnte legeme i kraft af sin særlige kosmisk-kemiske sammensætning og formålsbestemte opbygning fremtræder som et genialt redskab for mobilisering og udløsning af dynamisk kraft, hvad der i allerførste række gør det selvskrevet til at virke som det redskab, som Jeget behersker den åndelige materie med.

Imidlertid er tyngdelegemet som før nævnt også sæde for Jegets evne til at forbinde sig med den tunge fysiske materie. Denne præstation forudsætter ganske vist bl.a., at det pågældende legeme repræsenterer en vis udviklingsstandard og modenhed, men disse betingelser er netop på ideel måde til stede i de perioder af dets vækst- og degenerationscyklus, hvor det er undergivet vækst og kulmination. Når derfor tyngdelegemet under forløbet af sin vækst- og degenerationscyklus træder ind i dennes vækstepoke, vil det automatisk begynde at vise tendens til at forbinde sig med den fysiske materie. Til at begynde med sker dette kun rent momentant og impulsivt, ligesom det i dette stadium kun er de "frie" fysisk-elektriske kræfter, der søges og opnås kontakt med (f. eks. ved elektriske udladninger). Men denne kontakt vil, efterhånden som tyngdelegemet vinder frem gennem sine vækststadier, stadigt blive mere og mere konstant, ligesom også efterhånden større og større mængder regulær fysisk materie kommer under dets organiserende indflydelse. Og til slut, når det befinder sig i kulminationsstadiet, vil en ikke alene omfattende, men også højt specialiseret fysisk materiekombination være knyttet til det. En materiekombination, i hvilken der endog er etableret centre, gennem hvilke de 5 øvrige åndelige legemer i en vis udstrækning kan vekselvirke med den. Nævnte materiekombination er på dette stadium identisk med netop dyreorganismen og dermed i princippet også den jordiske menneskeorganisme, hvad der således belærer os om, at dyret og det jordiske menneske repræsenterer en kategori af levende væsener, som er karakteristiske ved, at tyngdelegemet i deres sjælelige strukturer befinder sig i det fjerde stadium af sin vækst- og degenerationscyklus: kulminationsstadiet.

38.

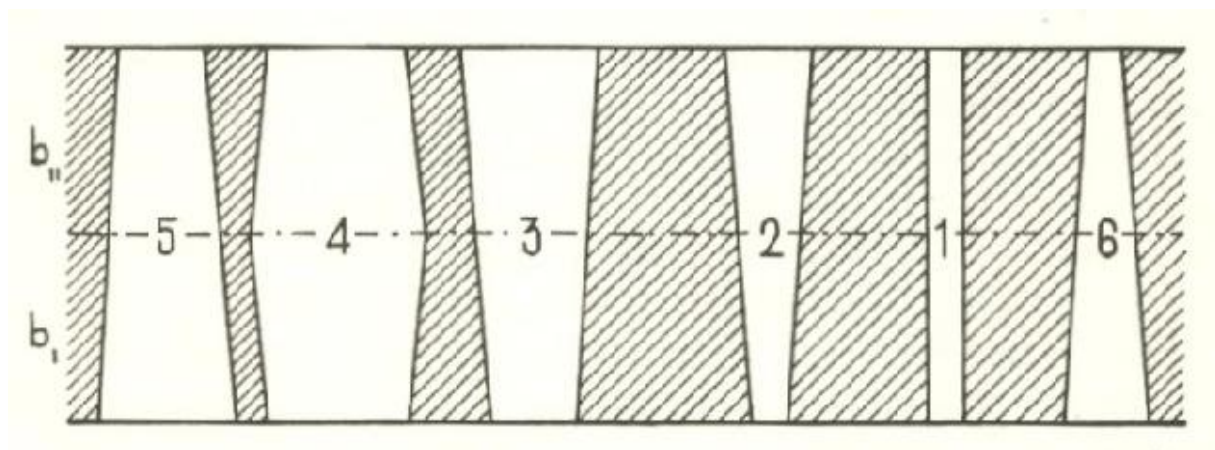
Vi har hermed iagttaget de generelle træk ved Jegets indgåelse af forbindelse med den fysiske materie og skal nu beskæftige os med det samme emne i mere bestemte vendinger. Som før nævnt

former tyngdelegemets tilnærmelser til den fysiske materie sig i den allerførste spæde begyndelse som en overordentlig svag og ubetydelig proces, der ganske langsomt tiltager i styrke og omfang. Den epoke, der her er tale om svarer til det tidsrum, i hvilket tyngdelegemet kun befinder sig i sit første vækststadium, og det er i denne epoke, resultatet af dets anstrengelser indskrænker sig til i bedste fald at ytre sig som dannelsen af en mineralorganisme.

Efterhånden tiltager imidlertid tyngdelegemet i vækst og dermed i evnen til at beherske og organisere fysisk materie, og på et givet tidspunkt udgør den materiekombination, det opretholder, ikke længere en mineralorganisme, men derimod en mere eller mindre primitiv planteorganisme. Når dette resultat er nået, vil det være et udtryk for, at det bærende tyngdelegeme er nået ind i sit andet vækststadium.

Dette ledsages så af kulminationsstadiet, hvor materieorganisationen som før nævnt fremtræder som en dyre- eller jordisk menneskeorganisme – men hvad så? – Ja, så indtræder jo tyngdelegemets degenerationsepoke, og dette giver sig på materieorganisationen – altså den fysiske organisme – udslag i, at denne begynder at forfines, og det i stadigt stigende grad, jo mere tyngdelegemets degeneration skrider frem.

Vi lægger altså mærke til, at tyngdelegemets begyndende degeneration i den fysiske organisme giver sig udslag i – ikke et forfald af denne, men i en stadigt tiltagende forfinelse. Årsagen hertil er at søge i den omstændighed, at tyngdelegemets degeneration jævnfør nedenstående symbolskitse foregår side om side med en vækst af den sjælelige strukturs følelses- og intelligenslegeme, hvilke to legemer på dette udviklingstrin netop formår at udvirke, at tyngdelegemets degeneration ikke ledsages af et trist forfald af den fysiske organisme, men derimod i en sublimering eller åndeliggørelse af denne. – På et givet tidspunkt vil imidlertid tyngdelegemet være så langt fremskredent i sin degenerationsepoke, at det kun formår at binde de allerfineste fysiske materier – ja til slut endog kun rent elektriske energier og kræfter, og det er på dette stadium, at individet som tidligere skildret begynder at fortone bort fra den fysiske verden for i stedet som et forherliget væsen at træde ind og tage bolig i den skønne åndelige verden, hvis "lette" materier det intet besvær volder det at beherske med sit degenererede tyngdelegeme. Tværtimod vil disse to faktorer nu vise sig at være særdeles gunstigt afstemt efter hinanden.

Symbolskitzen ovenfor repræsenterer en fremhævelse af tidlige viste symbolskitsets B-felt, der som nu bekendt udtrykker den kosmisk-kemiske konstitution eller opbygning af dyrets og det jordiske menneskes sjælelige struktur. Som det vil kunne ses, er den ved en stiplet linie delt i to halvdele, mærket b_1 og b_{11} . Den nederste af disse to halvdele illustrerer, hvorledes den sjælelige struktur er konstitueret hos det rene dyr, medens den øverste halvdel udtrykker, hvorledes sjælen er konstitueret

hos det jordiske menneske. Bemærk venligst først og fremmest situationsændringen ved tyngdelegemet (andet legeme fra venstre). I nederste halvdel er nævnte legeme stadig undergivet en vis vækst, medens det i øverste halvdel er undergivet en gryende degeneration. Betydningen og konsekvenserne heraf fremgår af teksten i nærværende stk. 4-38.

39.

I det foranstående har vi således set lidt på tyngdelegemets betydning for Jegets evne til at forbinde sig med den fysiske materie, og af beskrivelsen er det tydeligt fremgået, hvorledes det levende væsen først og fremmest er et åndeligt væsen, men dog samtidigt et væsen, som i visse epoker af sit evige liv er i stand til i fysisk materie at skabe en interimistisk og på sin vis kunstig forlængelse af sin sjælelige struktur, således at det herigennem kan få sans- og manifestationsmæssig kontakt med og indflydelse på den fysiske verden. Det kan måske nok hos nogle give anledning til undren, at noget som helst levende væsen kan fristes til at forlade den skønne åndelige verden til fordel for et ophold i den på så mange måder anstrengende og smertebringende fysiske verden, men her må man først og fremmest betænke, at dette ophold i sin dybeste natur ikke er 100 procent frivilligt, men derimod en lovmæssig og dermed automatisk følge af tyngdelegemets egenskaber under forløbet af specielt dets vækststadier og dets kulminationsstadium. Dog skal vi senere komme til at se, at der som kompensation (erstatning) herfor gives omstændigheder, der på realistisk vis betinger, at alle levende væsener på et givet tidspunkt af hele deres sjæls totale kraft og styrke længes og tørster efter et gensyn med den fysiske verden og derfor med den største fryd og jubel priser den guddommelige anordning eller lovmæssighed, der i form af tyngdelegemets specielle egenskaber betinger, at ønsket om en ny fysisk tilværelse kan og vil blive opfyldt. Men som før nævnt: det levende væsen er først og fremmest et åndeligt væsen, og dets ophold i den fysiske verden må under alle omstændigheder betragtes som en kunstig og dybest set nødtvungen tilstand, eller sagt med andre ord: den åndelige eksistensform er i absolut forstand det levende væsens primære tilværelsesform, i forhold til hvilken den fysiske udgør en sekundær tilværelsesform.

At det levende væsen trods sin midlertidige fysiske alliance og ikklædning primært er et åndeligt væsen giver sig da også visse praktiske udslag, af hvilke her særligt skal fremhæves et: nemlig dette, at det fysisk inkarnerede væsens tilværelse, som før bemærket ikke former sig som en udelukkende fysisk tilværelse, men derimod som en stadig vekslen mellem såkaldt fysisk tilværelse på den ene side og rent åndelig tilværelse på den anden side. I praksis former denne vekslende fysiske og åndelige tilværelsesform sig henholdsvis som de to tilstande, vi kalder vågentilstanden og sovetilstanden eller søvnen.

At det fysisk inkarnerede væsens tilværelse, som det er tilfældet, former sig – ikke som en uafbrudt fysisk tilstand, men som en vekslende fysisk og åndelig tilværelsesform har foruden den kendsgerning, at det levende væsen primært er et åndeligt væsen, sin rod i både fysiske og kosmiske motiver. Af fysiske motiver skal først og fremmest påpeges betydningen af, at det fysiske nervesystem under søvnen i vid udstrækning er fritaget for belastning og derfor har mulighed for at læge de mikroskopiske læsioner og skader, som ledningen af nerveimpulser uundgåeligt afstedkommer. Og hertil skal føjes betydningen af, at de under stofskiftet fremkomne og i blodet udfældede giftige affaldsprodukter kan blive udrensede, hvilket naturligvis særligt har mulighed for at kunne lade sig gøre på et tidspunkt, hvor stofskiftet og dermed frembringelsen af giftige affaldsprodukter er stærkt nedsat, hvilket netop er tilfældet under søvnen. – Af kosmiske motiver for forordningen af den vekslende søvn- og vågentilværelse skal derimod særligt påpeges nødvendigheden af, at individet stadigt vedligeholder sin evne til at føre en rent åndeligt baseret tilværelse, hvilket er en væsentlig forudsætning for, at den fysiske død, hvad enten den indtræder som følge af alderdom eller som følge af sygdom, krig eller anden ulykke på de yngre alderstrin, ikke skal komme til at forme sig som en

udpræget ubehagelig oplevelse for væsenet – ja, måske endog som en katastrofe grundet på manglende træning i at føre en rent åndelig tilværelsesform uden tilknytning til den fysiske materie. En sådan træning har væsenet nemlig rig adgang til at opnå under sin fysiske søvn, idet denne så langt fra at være nogen bevidstløs tilstand tværtimod udgør en tilstand af ganske betydelig åndelig aktivitet.

Vi begynder således at blive klart opmærksomme på det forhold, at det fysisk inkarnerede væsens tilværelse i virkeligheden er en dobbelttilværelse i den forstand, at den snart former sig som en sans- og manifestationsmæssig udfoldelse på det fysiske plan og snart som en lignende udfoldelse på det rent åndelige plan. Og da nu en sådan udfoldelse, hvad enten den finder sted på det fysiske eller på det åndelige plan, udgør et eksempel på et fungerende bevidsthedsliv, bliver vi også opmærksomme på, at det fysisk inkarnerede væsen så at sige udløser to udgaver af fungerende bevidsthedsliv, nemlig et gennem den sjælelige struktur og den fysiske organisme i forening og et gennem den sjælelige struktur alene, hvilke to bevidsthedsudfoldelser altså henholdsvis svarer til den fysiske vågentilværelse og den fysiske sovertilværelse.

Af disse to bevidsthedstilstande eller tilværelsesformer forekommer jo som bekendt den fysiske vågentilværelse mennesket mest virkelig således at forstå, at det er den, det er mest fortløbig med som livsudfoldelsestilstand betragtet. Søvnstilstanden derimod står almindeligvis for det som en tilstand af fuldstændig bevidstløshed, der dog nu og da kan være isprængt nogle mere eller mindre forvirrede og meningsløse drømmeoplevelser af en udpræget tåget og uvirkelig karakter. Søvnstilstanden forekommer det kort sagt almindeligvis at være en eksistensform, der så godt som totalt er blottet for oplevelse og bevidst, dagklart initiativ. Denne opfattelse af søvnstilstanden er imidlertid langt fra at være i overensstemmelse med de faktiske forhold, idet søvnen i virkeligheden er en tilstand, hvor ganske vist den fysiske organisme så at sige repræsenterer fuldstændig passivitet som fysisk sans- og manifestationsredskab betragtet, men hvor samtidigt det virkelige væsen "bag" den fysiske organisme uafhængigt heraf fører en særdeles aktiv, rent åndelig tilværelse fyldt med både livsoplevelse og skabende udfoldelse.

Når imidlertid det jordiske menneske har en så elementær og i virkeligheden fejlagtig opfattelse af sig selv og sin tilværelse under den fysiske søvn, som tilfældet netop er, skyldes det foruden en meget begrænset erindringsevne den omstændighed, at dét legeme i dets sjælelige struktur, der er mest veludviklet og således har den største bærekraft, nemlig tyngdelegemet, ikke alene kun indirekte er et sanslegeme. Det nævnte legeme er også ekstremt tildannet til specielt at varetage den opgave at bære og opretholde den fysiske organisme med samtlige dens tusinder af forskellige funktioner. Det har til følge, at det fremtræder som højst uegnet til med henblik på etablering af tilfredsstillende livsoplevelse og skabende udfoldelse at bære individets bevidsthed i den rent åndelige tilstand, der jo er aktuel under søvnen. Når derfor væsenet falder i søvn på det fysiske plan, må et andet og i forhold til tyngdelegemet langt svagere udviklet legeme træde til og overtage den opgave at befordre de for en tilfredsstillende livsoplevelse og livsudfoldelse nødvendige funktioner på det rent åndelige plan. Men en sådan overførsel af bevidsthedslivets udløsning og befordring til et andet og svagere legeme end det, der bærer vågentilstanden, kan naturligvis ikke undgå at medføre såvel en vis indskrænkning af sans- og manifestationsmulighederne som en næsten total mangel på viden om, hvad der virkelig foregår, mens den fysiske organisme og med den i stor udstrækning tyngdelegemet er sat ud af spillet. Thi naturligvis viser et svagere udviklet legeme sig ikke i stand til at præstere det samme som et stærkere udviklet legeme. Og lige så selvfølgelig kan væsenet umuligt gennem et organisk apparatur, der ikke deltager i processerne, tilegne sig noget indtryk af den tilværelse, Jeget fører ved hjælp af et helt andet organisk apparatur, så meget mindre som dets erindringsevne på dette trin ikke er stærk nok til at overføre pålidelige og værdifulde indtryk heraf fra den ene tilstand til den anden. Og følgen

er da også, at væsenet eller rettere sagt det jordiske menneske, som det er tilfældet, kommer til at få den opfattelse, at søvntilstanden nærmest er en totalt bevidstløs tilstandsform.

Et er imidlertid, hvad det jordiske menneske tror om sig selv under søvnen, noget ganske andet de faktiske forhold. Og de faktiske forhold udtrykkes her ved den for det kosmisk indviede væsen åbenlyse kendsgerning, at søvnen i lighed med døden betegner en tilstand af overordentlig livlig rent åndelig aktivitet, hvilken aktivitet for øvrigt primært bæres og bestrides af den sjælelige strukturs følelseslegeme, der netop er det legeme, der som foran omtalt under væsenets fysiske søvn overtager den rolle, som tyngdelegemet plus den fysiske organisme i forening varetager under dets fysiske vågentilstand – altså befordringen af de fundamentale sanse- og manifestationsfunktioner. Denne af først og fremmest følelseslegemet befordrede rent åndelige aktivitet er ganske vist som før nævnt ikke af helt så komplet eller omfattende en natur, som den væsenet er i stand til at udvise på det fysiske plan, men dette ændrer intet ved den kendsgerning, at det er en aktivitet. Og ydermere en aktivitet, som giver væsenet en fuldt tilfredsstillende oplevelse af livet og tilværelsen i den åndelige verden.

Vi er med andre ord hermed kommet til at se, at det fysisk inkarnerede dyrs og jordiske menneskes fysiske vågentilværelse, der forekommer det at være dets primære tilværelsesform, udgør et fungerende bevidsthedsliv, der først og fremmest bæres af den sjælelige strukturs kulminerende tyngdelegeme plus den dertil koblede fysiske organisme, mens derimod det afsnit af samme væsens tilværelse, der fra det fysiske plan observeres som søvn, og som altså forekommer det at være en sekundær tilværelsesform, udgør et fungerende bevidsthedsliv, der udelukkende bæres af den sjælelige struktur alene – og her først og fremmest af det i forhold til tyngdelegemet langt svagere udviklede følelseslegeme. Da nu disse to tilværelsesformer – grundet på de førnævnte omstændigheder – i dyrets og det jordiske menneskes forestillingsverden optræder som to skarpt adskilte bevidsthedstilstande, der for så vidt intet har med hinanden at gøre, har Martinus følt sig henvist til også rent begrebsmæssigt at adskille dem fra hinanden. Og vi er netop med denne oplysning bragt i central berøring med de omstændigheder, der ligger til grund for indførelsen af begreberne “dagsbevidsthed” og “natbevidsthed” i den kosmologiske terminologi eller begrebsverden. Således dækker begrebet “dagsbevidstheden” netop over den bevidsthedstilstand, der ytrer sig som den fysiske vågentilværelse, medens i modsætning hertil begrebet “natbevidstheden” dækker over den bevidsthedstilstand, der ytrer sig som fysisk sove- eller nattilstand. Men det skal allerede nu understreges, at denne anvendelse af de omtalte begreber kun gælder for dyrets og det jordiske menneskes vedkommende, idet væsener med en anden kosmisk-kemisk sjælekonstitution end den, foranstående symbolskitsets B-felt udtrykker, har deres dagsog natbevidsthedsudfoldelse placeret anderledes end dyret og det jordiske menneske. I det hele taget skal vi i næste lektion komme til at se, hvorledes de kosmiske love med henblik herpå nødvendiggør en generalisering (udvidelse) af dags- og natbevidsthedsbegrebernes betydning og anvendelsesmuligheder.

Med andre ord: ved “dagsbevidstheden” forstås for dyrets og det jordiske menneskes vedkommende det bevidsthedsliv, der specielt bæres af tyngdelegemet plus den fysiske organisme i forening, og som former sig som fysisk vågentilstand med dertil hørende fysisk aktivitet. Og ved “natbevidstheden” forstås ligeledes for dyrets og det jordiske menneskes vedkommende det bevidsthedsliv, der med hovedvægten lagt på følelseslegemet bæres af den sjælelige struktur alene, og som foruden fysisk søvntilstand med dertil hørende fysisk passivitet former sig som åndelig vågentilstand med dertil hørende åndelig aktivitet. – I forbindelse hermed kan det til slut oplyses, at det åndelige legeme, der er det førende i hver af disse to bevidsthedstilstande og således i hovedsagen bærer disse, af Martinus betegnes som henholdsvis “dagsbevidsthedslegemet” og “natbevidsthedslegemet”, hvilket

således vil sige, at tyngdelegemet (plus den fysiske organisme) udgør dyrets og det jordiske menneskes dagsbevidsthedslegeme, mens i modsætning hertil følelseslegemet udgør de samme væseners natbevidsthedslegeme. Dog er det naturligvis underforstået, at også den sjælelige strukturs øvrige åndelige legemer alt efter deres udviklingsgrad bidrager til at bære såvel dagsbevidsthedstilstanden som natbevidsthedstilstanden, men den rolle, disse legemer spiller, er i forhold til de primære legemers rolle kun af sekundær og rent supplerende art.

Vedrørende emnerne, der er behandlet i denne og den foregående lektion: se endvidere venligst L.B.I, stk. 176-228, L.B.II, stk. 329-351, 358-442, L.B.III, stk. 949-951 samt "Menneskehedens Skæbne" kap. 20, 21 og 22.

Spørgsmål til lektion 20.

1. a) Hvor mange grundvariationer af fungerende bevidsthedsliv eksisterer der, b) hvorfor eksisterer der netop dette antal grundvariationer?
2. Kan mineral-, plante- og dyreriget betragtes som eksempler på fungerende bevidsthedsliv, der er udløst af levende væseners sjælelige strukturer?
3. Til hvilket af de i spørgsmål 2 omtalte 3 riger eller zoner henregnes det jordiske menneske?
4. Repræsenterer det jordiske menneske i renkultur det rige, til hvilket det henregnes?
5. Nævn venligst det tværfelt på symbolskiten under pkt. 31, der udtrykker dyrets og det jordiske menneskes sjælelige tilstand.
6. Vil den jordiske menneskeorganisme kunne udvikles til en endnu højere grad af fuldkommenhed som sans- og manifestationsredskab betraget end den, som den på nuværende tidspunkt repræsenterer?
7. Nævn det åndelige legeme, der danner grundlag for Jegets evne til at forbinde sig med den fysiske materie.
8. a) Er søvnen i realiteten en tilstand af total bevidstløshed, eller b) skjuler der sig bag den fysiske passivitet en livlig rent åndelig aktivitet?
9. Nævn venligst det legeme, der bærer Jegets bevidsthed under den fysiske søvn.
10. a) Hvad forstås for dyrets og det jordiske menneskes vedkommende ved "dagsbevidstheden", og b) hvad forstås ved "natbevidstheden"?
11. Hvad kaldes det åndelige legeme, der specielt bærer henholdsvis dagsbevidstheden og natbevidstheden?

Løsningen til lektion 19's opgavetillæg

- 1) Nej
- 2) Ja
- 3) Kredsløbsprincippet

4) Et begivenhedsforløb, hvis udgangspunkt og slutpunkt falder sammen som værende principielt identiske

5) 1) Fosterkernestadiet, 2) og 3) første og andet vækststadium, 4) kulminationsstadiet, 5) og 6) første og andet degenerationsstadium

6) De er indbyrdes forskudt med et interval på nøjagtigt et hovedstadium

7) At den sjælelige struktur permanent fremtræder med de 6 åndelige legemer således indbyrdes udviklede, at der forekommer en repræsentant for hvert af de 6 mulige hovedstadier

8) b) Den er at betragte som en relativt langvarig proces.

9) Pol- og kontrastprincippet

10) Derved forstås den sjælelige struktur som fremtrædende med sine 6 åndelige legemer i én af ialt 6 mulige udviklingskonstellationer

P. B. -J.

NB. Disse svar er godkendt af Martinus